

ОБЛІК НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

Оголь В. М.

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

Нематеріальні активи — це різні ресурси, якими володіє бізнес і які не можна переміщати як обладнання або використовувати як майно. Вони мають велику цінність для бізнесу, хоча це не фізичні предмети, яких можна торкнутися.

Жодне підприємство не працює без використання у виробничій діяльності різних об'єктів нематеріальних активів, наявність яких забезпечує розвиток господарюючого суб'єкта. На сучасному етапі становлення ринкових відносин методика та організація обліку нематеріальних активів обговорюються та є об'єктом пильної уваги економістів не тільки в Україні, але й в усьому світі.

На практиці виникає багато неврегульованих правовими нормами питань, пов'язаних з визначенням вартості нематеріальних активів і методикою їх обліку. Міжнародні експерти приділяють велику увагу вдосконаленню обліку нематеріальних активів.

Облік кожної групи однорідних за призначенням і використанням нематеріальних активів ведеться на певному субрахунку. Достовірне визначення їх первісної вартості в сучасних умовах має велике значення, тому що вартість нематеріальних активів, прийнятих на баланс збільшує вартість підприємства, що впливає на визначення суми застави для отримання позики, ступінь привабливості для інвесторів і т.д.. Існують різні підходи до оцінки нематеріальних активів: витратний, порівняльний і оцінка прогнозованої фінансової вигоди в результаті використання нематеріальних активів. З метою вдосконалення обліку нематеріальних активів їх вартість враховується за ринковою ціною за умови, що ця ціна не менше фактичних витрат на їх створення. Строк корисного використання та метод амортизації нематеріальних активів встановлюється організацією самостійно з умови отримання максимальних вигод, але верхня межа терміну використання становить 20 років.

Удосконалювати облік нематеріальних активів можна за допомогою переоцінки справедливої вартості їх груп, що користуються попитом на активному ринку. Для кожного виду нематеріальних активів необхідно визначити оптимальний метод оцінки його вартості і нарахування амортизації, наприклад, для ліцензій, веб-сайтів, баз даних рекомендується витратний метод оцінки вартості, а для торговельних марок і патентів – по прогнозованій фінансовій вигоді. Для торгових марок, баз даних і патентів рекомендується виробничий метод нарахування амортизації, для ліцензій - метод прискореного зменшення балансової вартості, а для веб-сайтів - прямолінійний метод.

Рекомендації по використанню методу амортизації розробляються відповідно до основним фактором економічності його використання. Таким фактором для методу виробничої амортизації є періодичність використання нематеріальних активів, для прямолінійного методу - термін корисного використання, для методу прискореного зменшення балансової вартості – залишкова вартість об'єкта нематеріальних активів.

Таким чином, роль вдосконалення обліку нематеріальних активів зростає по мірі розвитку ринкової економіки. Сучасні автоматизовані форми бухгалтерського обліку допомагають вирішити цю проблему. Достовірний облік нематеріальних активів дозволяє поліпшити якість аналізу результатів діяльності організації та розробити заходи ефективної інноваційної діяльності при мінімізації ризиків і раціональне використання нематеріальних активів – основи сучасного розвитку економіки.

Список літератури

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>

Науковий керівник: *Кучеркова С. О., к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування, Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного*